

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen (RP 57/2026 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Delegationen har hört

- konsultativ tjänsteman Laura Burmester, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Jaana Mikkola, finansministeriet
- ledande sakkunnig Sanna Lindqvist, Skatteförvaltningen
- ledande skatteexpert Marja Blomqvist, Finanssiala ry
- advokat Jenni Korhonen, Finlands Advokater
- direktör för ESG-frågor och juridiska ärenden Mari Marsio, Pääomasijoittajat ry
- juris doktor, docent Marianne Malmgrén.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finnwatch rf
- Centralhandelskammaren
- Suomen Veroasiantuntijat ry
- professor Pekka Nykänen.

Inget yttrande av

- Finlands näringsliv rf.

Betänkande FiUB 11/2026 rd

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i inkomstskattelagen. Enligt propositionen ska uppkomsten av allmän skattskyldighet för samfund på basis av den verkliga ledningen preciseras i fråga om fondverksamhet.

Lagen bedöms öka rättssäkerheten i fondverksamheten. Lagen bedöms inte ha några konsekvenser för intäkterna från samfundsskatt.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2027. Avsikten är att lagen ska tillämpas första gången vid beskattningen för 2027.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Syftet med propositionen är att varaktigt förtydliga det gällande rättsläget i fråga om bedömningen av fonders verkliga ledning på ett sätt som undanröjer det till det temporära undantaget för fonder eventuellt anslutna problemet vad gäller statligt stöd och som tryggar branschens arbetsplatser i Finland. Enligt propositionen är avsikten med ändringen inte att utvidga eller inskränka utländska fonders skattskyldighet jämfört med huvudregeln, det vill säga 9 § 1 och 8 mom. i inkomstskattelagen, utan syftet är att öka rättssäkerheten genom att förtydliga hur den gällande bestämmelsen om platsen för den verkliga ledningen ska tillämpas på fondstrukturer.

I samband med regleringen om platsen för den faktiska ledningen, som trädde i kraft i början av 2021, infördes i lagen också ett temporärt undantag för fonder, eftersom utvidgningen av den allmänna skattskyldigheten på basis av platsen för den verkliga ledningen att omfatta placeringsfonder och alternativa investeringsfonder enligt remissvaren kan påverka Finlands konkurrenskraft i fråga om fondförvaltning och förlama marknaden för de fonder vars skattestatus av någon anledning är oklar eller tvetydig (RP 136/2020 rd). I samma proposition konstaterades det att ett permanent undantag för fonder kan vara förenat med problem med hänsyn till sådant statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och att en närmare bedömning av dessa problem kan göras under den tid som undantaget gäller. Det tidsbegränsade undantaget för fonder har förlängts flera gånger och för närvarande gäller undantaget fram till beskattningen för 2026.

I propositionen beskrivs diskussionerna med EU-kommissionen om statsstödsreglernas förhållande till ett permanent undantag för fonder. En lösning där utländska fonder kategoriskt lämnas permanent utanför den allmänna skattskyldigheten i en situation där deras verkliga ledning eventuellt utövas i Finland är enligt propositionen inte genomförbar med tanke på frågorna som gäller statligt stöd. Vid beredningen har det bedömts att både de mål som anges i regeringens proposition RP 136/2020 rd och de mål som skrivits in i halvtidsöverläggningen kan nås också genom att precisera de kriterier utifrån vilka det kan bedömas om utländska fonder ska anses ha sådana tillräckliga band till Finland som avses i proposition RP 136/2020 rd. Eftersom det inte är fråga om något egentligt undantag från den allmänna skattskyldigheten, bedöms det enligt propositionen inte uppstå något problem vad gäller statligt stöd.

Betänkande FiUB 11/2026 rd

Sammantaget sett anser utskottet att de föreslagna ändringarna behövs och fyller sitt syfte. Utskottet betonar vikten av en mer bestående lösning för branschen. En bestående lösning kan anses främja rättssäkerheten.

Också vid sakkunnigutfrågningen betonades vikten av en bestående lösning. Även om det i samband med utfrågningen har ansetts att den föreslagna regleringsmodellen bland annat är komplicerad och förenad med en del oklarheter, har den valda lösningen också bedömts vara motiverad och ändamålsenlig.

Nedan behandlas enstaka frågor som lyftes fram vid utfrågningen.

Bedömning av oberoende under det tredje skatteåret

Vid utfrågningen har det ansetts oklart hur den skattskyldiges ställning bedöms i den situation som avses i första meningen i 9 a § 4 mom. i inkomstskattelagen, när en period om tre skatteår fortfarande pågår. Det har diskuterats om bestämmelsen endast kan tillämpas retroaktivt. Enligt specialmotiveringen till propositionen är den lösning som föreslås i bestämmelsen liknande som den lindring av det krav som gäller offentlig handel som föreskrivs i 15 § 2 mom. i lagen om skattelättnad för vissa aktiebolag som hyr ut bostäder (299/2009).

En utredning som utskottet fått visar att bestämmelsens funktionsmekanism liknar regleringen om REIT-bolag, det vill säga att kravet på oberoende anses vara uppfyllt redan från det första skatteåret. Om detta av någon anledning inte skulle vara fallet vid periodens utgång, kan de normala bestämmelserna om rättelse av beskattningen bli tillämpliga. Med avvikelse från den bestämmelse som tillämpas på REIT-bolag behöver det i den nu föreslagna bestämmelsen inte ställas något skriftligt krav på detta.

Övriga frågor

Sakkunniga lyfte fram frågor som gäller den praktiska tillämpningen, bland annat huruvida uppfyllandet av villkoren kan intygas genom standardiserade eller allmänt godkända handlingar, såsom fondbolagets reviderade bokslut, utan att separata utredningar ska lämnas till Skatteförvaltningen. Utskottet konstaterar att den administrativa bördan i anslutning till tillämpningen av bestämmelsen minskar av att den skattskyldige vanligen själv redan på förhand bör kunna bedöma om förutsättningarna uppfylls. Med hänsyn till detta anser utskottet det motiverat att uppfyllandet av villkoren kan grunda sig på standardiserade eller allmänt godkända handlingar.

Vid utfrågningen lyftes det också fram att det råder oklarhet om huruvida uttrycket ”ett senare skatteår” i andra meningen i 9 a § 4 mom. avser alla skatteår som följer på den period som avses i bestämmelsen eller endast det skatteår som följer direkt efter den perioden. Utskottet har erfarit att formuleringen ”ett senare skatteår” kan omfatta flera skatteår.

Betänkande FiUB 11/2026 rd

9 a § 3 och 7 mom. i den föreslagna inkomstskattelagen

I det föreslagna 9 a § 3 mom. hänvisas det till 1 mom. 2 punkten om oberoende fonder. Det föreskrivs dock om oberoende fonder också i 1 mom. 1 punkten. För tydlighetens skull föreslår utskottet att det inledande stycket i 3 mom. kompletteras med en hänvisning också till 1 mom. 1 punkten. Det inledande stycket i 3 mom. får då följande lydelse:

Som oberoende av fondbolaget på det sätt som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten betraktas en fond eller delfond [inga ändringar i punkterna i momentet]

Vid utfrågningen framfördes det att det i stället för ordalydelsen ”i Finland allmänt skattskyldiga förvaltare” i det föreslagna 7 mom. skulle vara motiverat att använda en liknande ordalydelse som i det föreslagna 1 mom. Utskottet föreslår därför att 7 mom. ges följande lydelse:

Denna paragraf tillämpas också på EES-baserade AIF-fonder som avses i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014) och deras förvaltare som bedriver verksamhet i Finland.

Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med ovan nämnda ändringar i 3 och 7 mom.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 57/2026 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
föreslås till inkomstskattelagen (1535/1992) en ny 9 a § som följer:

9 a §

Uppkomsten av platsen för den verkliga ledningen i vissa situationer

Den i 9 § avsedda platsen för den verkliga ledningen för en utländsk fond anses inte uppkomma på basis av det förvaltande fondbolagets verksamhet i Finland, om

Betänkande FiUB 11/2026 rd

1) fondbolaget bedriver självständig fondbolagsverksamhet genom att vara fondbolag för minst tre i 3 mom. avsedda oberoende fonder,

2) den utländska fonden är en i 3 mom. avsedd oberoende fond,

3) verksamheten för fondens räkning är begränsad till sådan verksamhet i form av fondbolagets normala affärsverksamhet som fondbolaget enligt lag eller ett avtal mellan fondbolaget och den utländska fonden ska ansvara för, och

4) fondbolaget får ersättning på marknadsvillkor för denna verksamhet.

Som fond betraktas vid tillämpningen av denna paragraf också en delfond. Kravet i 1 mom. 1 punkten ska uppfyllas när fondbolaget inleder sin verksamhet som förvaltare av en utländsk fond som avses i 1 mom.

Som oberoende av fondbolaget på det sätt som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten betraktas en fond eller delfond

1) i fråga om vilken de uppburna arvodenas och de övriga ersättningarnas andel inte överstiger 50 procent av fondbolagets avkastning under fondbolagets räkenskapsperiod eller räkenskapsperioder, som eller vilka upphör under skatteåret, och

2) av vars andelar minst 50 procent hör till investerare som inte står i ett nära förhållande till fondbolaget.

En fond betraktas dock som oberoende från och med det skatteår under vilket fondbolaget började förvalta fonden i Finland, om kraven i 3 mom. 1 och 2 punkten uppfylls senast under det tredje skatteåret från och med det förstnämnda skatteåret. En fond betraktas också som oberoende, om kravet i 3 mom. 1 punkten inte uppfylls under ett senare skatteår och det att kravet inte uppfylls beror på ändringar som gäller fondförvaltarens övriga fonder.

Som investerare som står i ett nära förhållande betraktas vid tillämpningen av denna paragraf en i 31 § 4 mom. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) avsedd part som är i intressegemenskap med fondbolaget, men dock inte en försäkringsanstalt eller pensionsanstalt som gör en investering i syfte att täcka sina ansvar beräknade enligt försäkringstekniska grunder.

Med utländsk fond avses vid tillämpningen av denna paragraf ett fondföretag som avses i 1 kap. 2 § 1 mom. 17 punkten i lagen om placeringsfonder (213/2019) och som bildats eller registrerats utanför Finland.

Denna paragraf tillämpas också på EES-baserade AIF-fonder som avses i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder (162/2014) och deras förvaltare som bedriver verksamhet i Finland ~~allmänt skattskyldiga förvaltare~~.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande FiUB 11/2026 rd

Helsingfors 22.5.2026

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Markus Lohi cent
vice ordförande Saara Hyrkkö gröna
medlem Otto Andersson sv
medlem Markku Eestilä saml
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Janne Heikkinen saml
medlem Timo Heinonen saml
medlem Marko Kilpi saml
medlem Jari Koskela saf
medlem Aki Lindén sd
medlem Mika Lintilä cent
medlem Minna Reijonen saf
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Joonas Räsänen sd
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Ville Valkonen saml
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf.

Sekreterare var

utskottsråd Tarja Järvinen.

Betänkande FiUB 11/2026 rd Reservation

Reservation / vänst, gröna

Motivering

Regeringen föreslår att inkomstskattelagen ändras. Enligt propositionen ska uppkomsten av allmän skattskyldighet för samfund på basis av den verkliga ledningen preciseras i fråga om fondverksamhet. Det är dock inte bara fråga om en teknisk precisering. Genom de nya kriterier som föreslås i lagförslaget faller inte bara utländska fonder som köper tjänster av finländska fondbolag utanför tillämpningsområdet för bestämmelsen om platsen för den verkliga ledningen och den allmänna skattskyldigheten, utan också fonder som inhemska fondbolag etablerat utomlands.

Avsikten med den föreslagna nya 9 a § i inkomstskattelagen är att ersätta det temporära undantag för fonder som varit i kraft sedan 2021 och som har uteslutit vissa fonder från bestämmelsen om platsen för den verkliga ledningen. EU-kommissionen har konstaterat att ett permanent och kategoriskt undantag för fonder tydligt har samband med förbjudet statligt stöd. Därför kan det nuvarande undantaget för fonder inte ändras så att det blir permanent. Däremot har det i propositionen tagits fram nya kriterier för när fonden inte ska anses utöva den verkliga ledningen i Finland och därmed inte heller anses vara skattskyldig.

De kriterier som tagits fram i propositionen är dock komplicerade och det handlar inte bara om att för fondernas del precisera bestämmelsen om platsen för den verkliga ledningen. Enligt propositionen anses en utländsk fond inte utöva den verkliga ledningen i Finland på basis av det förvaltande fondbolagets verksamhet i Finland, om de i lagen angivna kriterierna om att fonden och fondbolaget är oberoende i förhållande till varandra uppfylls. En fond och ett fondbolag anses vara tillräckligt oberoende av varandra när fondbolaget är fondbolag för minst tre olika fonder, de arvoden som någon av dessa fonder betalar inte överstiger 50 procent av fondbolagets avkastning och fondbolaget inte äger mer än 50 procent av andelarna i någon av dessa fonder.

Som det konstateras i sakkunnigyttrandena gör bestämmelserna skattesystemet onödigt komplicerat. Ett ännu större problem är att de föreslagna kriterierna också ger möjlighet att organisera fondens verksamhet så att skattskyldigheten kan undvikas. Som Finnwatch betonar i sitt yttrande är det tydligt fråga om nya kriterier som leder till att en rätt så stor andel av de fonder som är registrerade i utlandet faller utanför tillämpningsområdet för bestämmelsen om platsen för den verkliga ledningen och därigenom också befrias från den allmänna skattskyldigheten. Undantaget begränsas inte enbart till utländska fonder som köper fondförvaltningstjänster av ett finländskt fondbolag som agerar som extern tjänsteleverantör. Paragrafen utesluter också fonder i sammanslutningsform som finländska fondbolag grundat utomlands, även om de organ som utövar den högsta beslutanderätten hos dessa bolag finns i Finland.

Som Finnwatch betonar är det föreslagna undantaget av störst betydelse för sådana fonder som leds från Finland men är registrerade utomlands och som inte är jämförbara med inhemska placeringsfonder som är befriade från inkomstskatt. I och med den nya 9 a § i inkomstskattelagen befrias dessa fonder från att betala samfundsskatt till Finland. Till denna grupp hör åtminstone slutna fonder samt fonder med en begränsad krets av andelsägare som inte uppfyller

Betänkande FiUB 11/2026 rd
Reservation

förutsättningarna för skattefrihet enligt 20 a § i inkomstskattelagen. Av propositionen framgår inte varför andelsägare i fonder som är registrerade utomlands men leds från Finland ska tryggas en eventuellt förmånligare källskattebehandling än andelsägare i fonder som är registrerade i Finland. Det framgår inte heller varför utomlands registrerade sammanslutningar som bedriver fondverksamhet men inte uppfyller kriterierna för skattefrihet enligt 20 a § i inkomstskattelagen ska gynnas i samfundsbeskattningen i förhållande till företag inom andra branscher eller motsvarande inhemska fonder. Särskilt det sistnämnda förslaget i propositionen borde motiveras tydligt, eftersom undantaget leder till att företag behandlas ojämlikt i inkomstbeskattningen. Eftersom det i propositionen nästan inte alls motiveras varför 9 a § tas in i inkomstskattelagen i den omfattning som föreslås, är det svårt att anse att paragrafen är motiverad. Således anser vi att den föreslagna 9 a § inte bör fogas till inkomstskattelagen.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen förkastar lagförslaget.

Helsingfors 22.5.2026

Hanna Sarkkinen vänst
Saara Hyrkkö gröna